Názov predmetu	SPOLOČENSKOVEDNÝ SEMINÁR				
Časový rozsah výučby	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program				-	4
Školský vzdelávací program			2	2	4
Kód a názov odboru štúdia	7902 J 00 gymnázium				
Stupeň vzdelania	vyššie sekundárne vzdelanie ISCED 3A				
Forma štúdia	denná				
Dĺžka štúdia	štvorročná				
Vyučovací jazyk	slovenský				

ÚVOD

Spoločenskovedný seminár je voliteľný predmet, ktorý dopĺňa oblasť Človek a spoločnosť. Je ponúkaný žiakom 3. alebo 4. ročníka, ktorí sa rozhodli pre maturitnú skúšku z predmetu Občianska náuka alebo zvažujú štúdium humanitných smerov, alebo predmetov, ktoré vyžadujú všeobecno-spoločenský prehľad.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet je koncipovaný tak, aby svojím obsahom pomáhal žiakom orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaniu do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebapoznávaniu a poznávaniu osobnosti druhých ľudí a k pochopeniu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Oboznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a v škole, s činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov as možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Poskytuje základy ekonomickej gramotnosti, učí žiakov základnej orientácii a uplatneniu sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- pochopia jedinečnosť a neopakovateľnosť každého človeka v spoločnosti,
- utvoria si vedomie vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- akceptujú vlastnú osobnosť a osobnosť druhých ľudí,
- rešpektujú a uplatňujú mravné princípy a pravidlá spoločenského spolunažívania a prebratiu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania,
- zorientujú sa v spoločenských, politických a právnych faktoch, tvoriacich rámec každodenného života,
- uvedomia si práva a povinnosti občana Slovenskej republiky,
- rešpektujú základné princípy demokracie a tolerancie,
- uplatnia vhodné komunikačné prostriedky k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov, k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv, nadobudnú rešpekt ku kultúrnym, náboženským a iným odlišnostiam ľudí a spoločenstiev,

Stratégia vyučovania

V procese vyučovania sa budú využívať metódy, ktoré pomôžu prekonávať transmisívnu výučbu občianskej náuky, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Najčastejšie používané stratégie a metódy práce na vyučovacích hodinách občianskej náuky sú kooperatívne

vyučovanie, participatívne a zážitkové metódy, diskusia, riadený rozhovor, situačná metóda, brainstorming.

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra

- Didaktická technika KOŠČ. M.: Základy psychológie, Bratislava, SPN 1994
- OKRUHLICOVÁ, A.-ZELINA,M. : Základy psychológie pre stredné školy, Bratislava, 1995
- SOPÓCI, J. –B ÚZIK,B. : Základy sociológie, Bratislava SPN 1995
- Bocková, A. -Durajková, D. -Feketeová, K.-Sakácová, Z.: Náuka o spoločnosti. Príprava na maturity a prijímacie skúšky na VŠ. Bratislava: SPN, 2006.
- Durajková, D. –Zemanovicová, D. –Zuberská, M.: Celospoločenský problém –korupcia II. Bratislava : TIS 2005.
  Kol.: Slovník spoločenských vied. Bratislava : SPN 1997 Košc, M.: Základy psychológie. Bratislava: SPN, 1998, 2001.
- Krsková, A. -Krátka, D.: Základy práva. Bratislava: SPN, 2003.
- Mistrík, E.: Základy estetiky a etiky. Bratislava : SPN 1994, 1996
- Prevendárová, J. –Kubícková, G.: Základy rodinnej a sexuálnej výchovy. Bratislava SPN 1996
- Sopóci, J. -Búzik, B.: Základy sociológie. Bratislava: SPN, 1997
- Šlosár, R. a kol.: Základy ekonómie a ekonomiky. Bratislava: SPN, 2001.
- Tóth, R.: Základy politológie. Bratislava: SPN, 2001.
- Ústava SR
- Všeobecná deklarácia ľudských práv,
- Deklarácia práv dieťaťa
- Dohovor o právach dieťaťa
- Zákon o ochrane spotrebiteľa
- Zákonník práce
- Zákon o rodine
- Zákon o správnom poriadku
- Trestný zákon

Ďalšie zdroje: internet, knižnica, denná tlač, rozhlasové a televízne vysielanie

Didaktická technika: dataprojektor, interaktívna tabuľa, videotechnika

Materiálne výučbové prostriedky: texty, oficiálne dokumenty, audio a videozáznamy, CD, DVD

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Poznámka

Vybrané problémy psychológie	Problém IQ a EQ z pohľadu teórie D. Golemana Významné teórie osobnosti v porovnaní (Freud, Jung, Eysenck a Cattell) Kognitívne procesy a vplyv nových digitálnych médií Duševné zdravie v kontexte súčasnej spoločnosti – stres a depresia Psychológia a psychoterapia na ceste k duševnému zdraviu. psychológia, psychika, predmet psychológie, psychologické smery osobnosť, vývin osobnosti, typológie osobnosti, schopnosti, dynamika osobnosti, reč tela psychické stavy, psychické procesy, vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, učenie, emócie, myšlienkové operácie, inteligencia, IQ a EQ	Žiak vie uviesť ako človek vníma, prežíva a poznáva skutočnosť, seba a druhých ľudí a čo vplýva na jeho vnímanie a poznávanie Vysvetlí, prečo a ako sa ľudia odlišujú vo svojich prejavoch správania. Porovná rôzne psychologické metódy , pozná a charakterizuje jednotlivé psychologické smery. Identifikuje rôzne faktory dynamiky osobnosti a reč tela. Využíva získané poznatky pri sebapoznávaní, poznávaní druhých ľudí, voľbe profesijnej orientácie. Vie uviesť rôzne typológie osobnosti a následne ich využiť pri charakteristike samého seba. Dokáže porovnať rôzne psychické procesy a stavy, analyzovať ich základné aspekty a prejavy	

Vybrané problémy sociológie	Sociologické teórie E. Durkheima a M. Webera v zrkadle aktuálnych spoločenských problémov jednotlivca. Sociálne vzťahy a procesy v postmodernej spoločnosti Sociálna stratifikácia – problém narastajúcej nerovnosti. Sociálne skupiny a davové správanie Sociálne patologické javy v subkultúrach a kontrakultúrach Zmeny sociálneho statusu a soc. roly v našej spoločnosti Sociológia, predmet, hľadiská, metódy výskumu, dejiny a súčasnosť sociológie Kultúra, rozdelenie kultúr, sociokultúrny systém, subkultúra, kontrakultúra socializácia /proces, funkcie a ciele/, resocializácia Sociálna stratifikácia, soc. rola, soc. status, stratifikačný systém, deviácia, konformizmus, sociálna kontrola, sociálna zmena Rodina, podoby rodín, manželstvo, .	Žiak uplatňuje spoločensky vhodné spôsoby komunikácie vo formálnych a neformálnych vzťahoch. Na príkladoch vie uviesť, k akým dôsledkom môžu viesť predsudky a nerešpektovanie kultúrnych odlišností príslušníkov rôznych sociálnych skupín. Vysvetlí rozdiely v jednotlivých typoch rodín, dokáže porovnať kultúrne rozdiely v rôznych typoch rodín Vie obhájiť význam socializácie a individualizácie. Objasní podstatu niektorých sociálnych problémov súčasnosti a popíše možné dopady sociálno-patologického správania na jedinca a spoločnosť.	

		Vie nájsť príčiny nerovnosti v spoločnosti a dokáže ich zasadiť do širšieho kontextu pomocou kategórií sociálny status a sociálna rola Dokáže objasniť fungovanie sociálnych skupín vo svojom okolí. Pozná príčiny konformizmu a vie nájsť riešenia.	
Vybrané problémy práva	Slovensko ako právny štát – aktuálna situácia - Priestupok a priestupkové konanie, právomoci obecnej polície Problematika korupcie v SR z pohľadu trestného práva Občianske právo – vlastnícke, záväzkové v kontexte práv spotrebiteľa Liberalizácia pracovného práva a Zákonník práce Ochrana rodiny v slovenskom rodinnom práve Ľudské práva – aktuálna problematika Právo, právne normy, právny systém Ústava, ústavnosť, štruktúra ústavy, Ústava SR Ľudské práva, dokumenty, generácie ľudských práv, historický kontext ochrany ľudských práv, organizácie na ochranu ľudských práv Občianske právo, dedičské právo, rodinné právo, vlastnícke právo, záväzkové právo, Občianske súdne konanie, právna subjektivita, právnická a fyzická osoba	Žiak vysvetlí rozdielnosť medzi morálnymi a právnymi normami. Charakterizuje právny systém v SR a dokáže ho porovnať s právnymi systémami oných krajín. Uvedie, ktoré štátne orgány vydávajú právne predpisy, aj ako a kde sú zverejňované. Rozlišuje zmysel a význam trestného, občianskeho a rodinného práva. Pozná základné ľudské práva a slobody, vie ich aplikovať na konkrétne situácie zo života. Vie odhaliť porušovanie ľudských práv vo svojom okolí.	NŠFG Celková kompetencia: 2 Čiastková kompetencia: 4 Úroveň: 3

	Rodinné právo, vznik a zánik manželstva, náhradná rodičovská výchova, Pracovné právo, pracovný pomer, pracovná zmluva, Trestné právo, trestný čin, priestupok, deliktuálna spôsobilosť, trestné konanie, väzba, tresty,	Vie uviesť podmienky vzniku manželstva. Orientuje sa v občianskom súdnom konaní. Odôvodní účel sankcií pri porušení právnych noriem. Rozlišuje náplň činnosti orgánov právnej ochrany, uvedie príklady právnych problémov, s ktorými sa môžu občania na nich obrátiť. Vie uviesť nevyhnutné zložky pracovnej zmluvy, dokáže vyhľadať v Zákonníku práce základné charakteristiky pracovného pomeru, povinnosti a práva zamestnanca resp. zamestnávateľa	

Vybrané problémy politológie	Význam štátu, národných štátov v 21. storočí, idea jednotného Euroštátu. Demokratické a nedemokratické štáty v 21. storočí Európska únia ako superštát? – analýza fungovania jednotlivých inštitúcií EÚ. Výkonná moc a jej varianty Súdna moc v SR – aktuálne problémy Zákonodarná moc v SR – aktuálne problémy Voľby a volebné systémy Možnosti priamej demokracie Analýza aktuálneho politické diania v SR a vo svete Politológia, politika, história politológie Štát, znaky štátu, zvrchovanosť štátu, funkcie štátu, formy štátu Demokracia, priama demokracia, nepriama demokracia, referendum Voľby, volebné právo, prezidentské, parlamentné, komunálne voľby, pomerný a väčšinový systém Zákonodarná moc, parlament, výkonná moc, prezident, vláda, ministerstvo, súdna moc, sústava súdov, Politická ideológia, politické subjekty, politické strany, politický pluralizmus, Verejná správa, samospráva, obec, VÚC, starosta, obecný úrad	Žiak rozlišuje a porovnáva historické a súčasné typy štátov (formy vlády). Pozná, akú funkciu plní v štáte ústava a ktoré oblasti upravuje. Vysvetlí, prečo je štátna moc v SR rozdelená na tri nezávislé zložky, rozlišuje a porovnáva funkcie a úlohy orgánov štátnej moci SR. Charakterizuje podstatu demokracie, odlišuje ju od nedemokratických foriem riadenia. Objasní podstatu a význam politického pluralizmu pre život v štáte. Charakterizuje podstatu komunálnych, parlamentných a prezidentských volieb, rozlišuje spôsoby volieb. Vie vymenovať jednotlivé zložky politického systému a pozná ich úlohu. Uvedie príklady, ako môže občan ovplyvňovať spoločenské dianie v obci a v štáte. Pozná okruhy problémov, s ktorými sa môže občan obrátiť na jednotlivé štátne inštitúcie, zvláda komunikáciu v styku s úradmi. Pozná dokumenty zakotvujúce ľudské práva, vie vysvetliť systém ochrany zabezpečujúci ochranu ľudských práv.	NŠFG Celková kompetencia: 2 Čiastková kompetencia: 4 Úroveň: 3
		Vie zdôvodniť, že nie všetko, čo chce, má na to aj právo. Pozná a na príkladoch vie uviesť svoje práva i práva iných. Obhajuje svoje práva, rešpektuje ľudské práva druhých ľudí a osobne sa angažuje proti ich porušovaniu.	

Vybrané problémy ekonómie	Porovnanie teórií (neo)liberalizmu a socializmu na príkladoch z aktuálneho spoločensko-ekonomického diania Trhový mechanizmus v jednotlivých typoch ekonomík Porovnanie efektívnosti jednotlivých foriem podnikania Ako si založiť živnosť? Bankový systém v SR Zadlžovanie štátov a domácností ako problém 21. Storočia Možnosti inflácie, devalvácie v Eurozóne Voda ako komodita budúcnosti – problém vzácnosti Premeny pracovného trhu v SR a v EÚ Ekonómia, ekonomika, merkantilizmus, monetarizmus, keynesiánstvo, fyziokratizmus, liberalizmus, rakúska škola, marxizmus Trh, dopyt, ponuka, cena, ekvilibrium Banka, centrálna banka, európska centrálna banka, komerčná banka, aktíva, pasíva, diskontná sadzba, úrok, úver Podnikanie, živnosť, obchodné spoločnosti. Peniaze, inflácia, deflácia Fiškálna a monetárna politika štátu	Dokáže porovnať základné koncepcie jednotlivých ekonomických smerov. Vie selektovať výhody a nevýhody liberálnej a socialistickej ekonomiky. Chápe fungovanie trhu, vzťah medzi dopytom, ponukou a cenou. Vie na konkrétnom príklade uviesť klesanie a narastenie ceny v závislosti na dopyte a ponuke. Vie kriticky zhodnotiť postavenie a systém bánk v Európskej únii v náväznosti na ECB. Chápe existenciu dlhu ako základného predpokladu zotročenia ľudí a rozpadu sociálneho štátu. Vie posúdiť riziká úverovej politiky komerčných bánk. Vie samostatne založiť živnosť alebo s.r.o.., dokáže porovnať riziká a výhody obidvoch spôsobov podnikania. Vie vysvetliť funkciu a význam peňazí v protiklade s barterovým obchodom a výmenou drahých kovov. Vie ako vzniká inflácia a deflácia a ako tento jav ovplyvní ekonomiku štátu. Vie posúdiť akými prostriedkami štát riadi ekonomiku	NŠFG Celková kompetencia: 1 Čiastková kompetencia: 2,3,4, Úroveň: 3 Celková kompetencia: 2 Čiastková kompetencia: 1, 2, 3, 4 Úroveň: 3 Celková kompetencia: 3 Čiastková kompetencia: 1,2,3,4, Úroveň: 3 Celková kompetencia: 4 Čiastková kompetencia: 1,2,3,4, Úroveň: 3 Celková kompetencia: 5 Čiastková kompetencia: 1, 2 Úroveň: 3 Celková kompetencia: 6 Čiastková kompetencia: 1, 2 Úroveň: 3

KRITÉRIÁ HODNOTENIA A KLASIFIKÁCIE

1. Spôsoby a formy hodnotenia

Hodnotené výstupy žiaka	Forma preskúšania	Časový rozsah	Spôsob hodnotenia	Frekvencia hodnotenia v jednom polroku	Váha v konečnom hodnotení
1.Tematická písomná práca	písomná práca z učiva celého tematického celku	20 - 40 min	vyjadrenie úspešnosti v percentách	po ukončení tematického celku	2
2. Seminárna práca	spracovanie učiva z dejepisu alebo jeho aplikácie do praxe zvolenou formou	domáca práca podľa potreby	hodnotenie podľa kritérií	1 seminárna práca	2

3. Priebežná malá písomná práca alebo test	písomná práca alebo test na overenie základných vedomostí a zručností	do 15 minút	vyjadrenie úspešnosti v percentách	aspoň jedenkrát	1
4. Ústna odpoveď	odpoveď pri tabuli	5 – 10 minút podľa náročnosti úloh	slovné hodnotenie, sebahodnotenie, rovesnícke hodnotenie, vyjadrenie úspešnosti v percentách	aspoň jedenkrát	1
5. Projektová úloha	spracovanie zadanej témy formou referátu, PPT, poster, model...	časť vyučovacej hodiny, domáca práca	slovné hodnotenie, sebahodnotenie, rovesnícke hodnotenie vyjadrenie úspešnosti v percentách	aspoň jedenkrát	1
6. Známka za aktivitu	čiastkové aktivity na hodine, výberové čiastkové domáce úlohy	časť vyučovacej hodiny, domáca práca	1 = 2% 2 = 1% 3 = 0% Pripočítané k celkovému hodnoteniu 4 = -1% 5 = -2%		

2. Percentuálna tabuľka na hodnotenie písomných prác a testov.

Známka	percentá
výborný	100% - 90%
chválitebný	89% - 75%
dobrý	74% - 50%
dostatočný	49% - 30%
nedostatočný	29% - 0%

3. Kritériá na hodnotenie ústnej odpovede

Známka	Percentá	Popis	Slovné hodnotenie
výborný	100 – 90%	Samostatne, logické členenie, bezchybne, príp. menšie nepresnosti.	vynikajúco, bezchybne, výborne
chválitebný	89 – 75%	Samostatne, menšie zásahy učiteľa, veľmi dobre, len malé chyby.	veľmi dobre, prevažne správne
dobrý	74 – 50%	Dobre, väčšie nedostatky, nesamostatne, odpoveď na základe otázok učiteľa.	priemerne, dobre
dostatočný	49 – 30 %	Nepresne, slabo, výrazné chyby, nesamostatne, prevažne nesprávne odpovede na otázky učiteľa.	podpriemerne, slabo, prevažne nesprávne
nedostatočný	29 - 0%	Zásadné nedostatky	nedostatočne, neúplne a nepresne

4. Podmienky celkovej klasifikácie

- Hodnotenie žiakov je v priebehu klasifikačného obdobia evidované v kvantitatívnej - percentuálnej podobe, ktorá je kedykoľvek prevoditeľná do podoby známky.

- Žiak je na konci klasifikačného obdobia klasifikovaný, ak získal minimálne tri známky a napísal 50% písomných prác.
- Výsledná známka je váženým priemerom všetkých získaných percentuálnych hodnotení, ku ktorému sa pripočítajú percentá za aktivitu a následne sa premení na známku podľa tabuľky:

Známka	**Percentá**
výborný	100% - 90%
chválitebný	89% - 75%
dobrý	74% - 50%
dostatočný	49% - 30%
nedostatočný	29% - 0%